

Vlaams
Parlement

vergadering **C135**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 8 februari 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het bannen van pangasius uit de winkelrekken van een supermarktketen – 990 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het belang van een bedrijfseconomische boekhouding voor landbouwbedrijven – 1033 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het tiende jaarverslag van vzw Boeren op een Kruispunt – 1074 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bedrijfseconomische boekhouding van de landbouwers – 1083 (2016-2017)	5
VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over marktondersteunende crisismaatregelen voor melkveehouders – 1050 (2016-2017)	11
VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verzadiging van de braadkippenmarkt – 1075 (2016-2017)	14
VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de dringende noodzaak van een oplossing inzake de ophokplicht voor pluimvee met vrije uitloop – 1108 (2016-2017)	18

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het bannen van pangasius uit de winkelrekken van een supermarktketen – 990 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, pangasius wordt door Carrefour uit de rekken gehaald. Gekweekte pangasius uit Vietnam heeft al een tijdje een kwalijke reputatie en heeft al bij velen de wenkbrauwen doen fronsen. Gezien de twijfel die blijft bestaan over de negatieve gevolgen van de kweek op het leefmilieu schrapt Carrefour pangasius uit zijn assortiment.

In 2013 besliste minister Crevits, die toen bevoegd was voor de materie, haar steun te verlenen aan de bouw van een pangasiusimportcentrum in Zeebrugge. Tweeduizend vissers, chef-koks, milieuactivisten en vakbondsmensen ondertekenden toen een petitie tegen de hub. De pangasiushub kwam er uiteindelijk niet, ondanks het bestaan van een ASC-label (Aquaculture Stewardship Council). Het ASC-label is een internationaal label voor duurzame kweekvis, opgericht in 2010 door het World Wildlife Fund (WWF). Het label kan worden teruggevonden op vis afkomstig uit de aquacultuur zoals op zalm, tilapia, forel, pangasius en garnalen. Het label garandeert dat de vis is geproduceerd met respect voor het milieu en in goede arbeidsomstandigheden.

In 2012 werd de doelstelling bereikt om 10 procent – maar 10 procent – van de pangasiuskweek in Vietnam, die nochtans instaat voor 90 procent van de pangasiusexport, als ASC te labelen. Delhaize, Colruyt, Lidl, Makro en anderen zeggen dat ze ASC-gecertificeerde pangasius blijven aanbieden omdat de vis duurzaam wordt gekweekt. Naar eigen zeggen probeerde Carrefour ook een duurzame pangasiuslijn op te starten, maar haalde dat niet het gewenste resultaat, zelfs niet met het bestaan van een ASC-label.

Minister, wat is de reactie van het Vlaams Aquacultuurplatform op de interventie van Carrefour? Het vertrouwen van de ingevoerde Aziatische gekweekte vis kreeg al meermaals een deuk. Moet Vlaanderen niet nog meer ons eigen ontwikkelingspotentieel op het vlak van aquacultuur verder benutten en de middelen hiervoor optimaal inzetten, veeleer dan in te zetten op de import uit landen waar we minder of geen vertrouwen meer in hebben? Hoe zit het nu met de pangasius in Zeebrugge? Is die piste definitief afgevoerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Vermeulen, u vraagt naar het Vlaams Aquacultuurplatform. Misschien is het goed te duiden dat dat een adviserend orgaan is, dat de ontwikkeling van de aquacultuur in Vlaanderen begeleidt en dat er een Strategische Stuurgroep voor Aquacultuur (SSAQ) is. Het is niet de taak van het platform om uitspraken te doen over bezittingen van een privéonderneming. Dat zal ook niet gebeuren.

Wat het ontwikkelingspotentieel op het vlak van aquacultuur betreft, zijn er heel wat vragen gesteld. De heer Vanderjeugd heeft daar trouwens al schriftelijke vragen over gesteld en er ook een antwoord op gekregen. Er zijn een viertal commerciële bedrijven gekend voor de productie van vis en schaaldieren. Daarvan hebben er drie steun gevraagd: Aqua4C in Kruishoutem voor de omegabaars – u welbekend, mevrouw Vermeulen, want u was daar ook aanwezig bij de start –, CreveTec bvba in Ternat voor gamba's, en Fish2Be NV in Houthalen-Helchteren voor snoekbaars.

Het totale budget dat ik uittrek voor aquacultuur, en Vlaamse en Europese middelen samen voor het volledige programma is 10 miljoen euro. Er is dus nog heel wat mogelijk. Die steun is dus nog voorhanden. Er is op dit moment ook een oproep voor onderzoeksprojecten.

Voor al die projecten blijft duurzaamheid een belangrijk criterium. Ik merk dat projectoren hier ernstig rekening mee houden en zich laten begeleiden door onderzoekscentra in binnen- en buitenland om geïntegreerde oplossingen te kunnen vinden.

Samenwerking tussen onderzoek en commerciële partijen is van belang voor de uitbouw van eigen ontwikkelingspotentieel in Vlaanderen. Ik hoop dat we binnenkort diverse innovatieve en nieuwe initiatieven kunnen ondersteunen. Daar staan we absoluut helemaal achter.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, zijn de plannen voor de pangasius definitief afgevoerd? Misschien kunt u dat eens bevestigen. Europa heeft een lage zelfvoorzieningsgraad op het vlak van vis. We hebben import nodig, daar ben ik me terdege van bewust. Een eigen aquacultuur kan er zeker een bijdrage toe leveren om onze voorziening te verbeteren.

De knelpunten voor de ontwikkeling van onze eigen aquacultuur zijn geformuleerd in een visietekst. Daarin worden die weergegeven. Is er nog een wijziging van de wetgeving nodig om aquacultuur te bevorderen in Vlaanderen?

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Minister, dit is een goed onderwerp. Het toont aan hoe gevoelig een productie kan zijn voor het patroon van de gebruiker. De reputatie in de media kan bijvoorbeeld dodelijk zijn voor een producent. De duurzame kweek van de fameuze pangasius speelt een positieve rol in onze consumptiepatronen.

Minister, u hebt gezegd dat er vier aquacultuurbedrijven zijn. U hebt er drie opgesomd die steun hebben gevraagd. Ik kom haast elke week voorbij een van die bedrijven in Kruishoutem, maar er zijn nog meer dossiers ingediend, een zevental, die betrekking hebben op consumptie. Kunt u een stand van zaken geven niet van die zeven bedrijven, maar over de lijn die u daarin volgt? Die 10 miljoen euro waarover u sprak, is niet alleen voor de drie op vier bedrijven die al actief zijn. Is er ook iets gepland in aquacultuur, want ik zie daar toch een mogelijkheid voor specialisatie?

Wij maken ook kaviaar in ons land. Ik ben niet zeker van wat ik hierover zeg, ik moet een beroep doen op mijn geheugen. Kaviaar is een gecompliceerde zaak. Dat is het afdrijven van de eieren van een volwassen vis. Om die vis te vervolwassenen – als ik dat werkwoord mag gebruiken – leent men vijvers uit. Dat wist ik niet. Mensen die kaviaar kweken, gaan die vissen in vijvers plaatsen in Vlaanderen.

Ik weet niet of dat een mogelijkheid is die ons interesseert en waarmee iets kan gebeuren. Ik ken een restaurant in West-Vlaanderen dat truffels kweekt. Het zijn dingen waar de ingeniositeit, de specificatie, de consumptie en de kwaliteit een rol kunnen spelen. Kunt u daar iets over zeggen?

Jos De Meyer (CD&V): Minister, we hebben vorig jaar in september met de commissie een bezoek gebracht aan het bedrijf in Kruishoutem. Ik denk dat alle collega's eigenlijk onder de indruk waren en gecharmeerd waren door het innovatieve karakter van het bedrijf. Ik heb zelf ook geleerd dat het niet alleen een sterk innovatief bedrijf is, maar dat er ook op het vlak van onderzoek en ondersteuning door de Vlaamse overheid veel gebeurt voor aquacultuur. Dit als kleine aanvulling.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vermeulen, u vraagt hoe het zit met dat project in Zeebrugge. Ik weet het niet omdat het een privaat initiatief is. Ik heb het destijds mee ondertekend vanuit mijn havenbevoegdheid, maar ik denk dat minister Weyts meer weet over de stand van zaken. Ikzelf ben er vanuit mijn bevoegdheid niet bij betrokken. Er zijn ook geen subsidies aan verbonden. Ik weet er niet echt een antwoord op, ik zal eens op zoek gaan of ik dit te weten kan komen, maar ik kan dat niet beloven.

Op dit moment is er geen indicatie dat de wetgeving zou moeten worden gewijzigd. Er is het platform dat net als bedoeling heeft om, als er een aanvoelen is dat er iets moet gebeuren, dat ook aan te geven. We zijn zeker ook met het ruime veld in overleg om na te gaan of er iets nodig is.

De 10 miljoen euro is voor nieuwe projecten. Momenteel is er een oproep gelanceerd. Het project van kaviaar waar u naar verwijst, collega De Croo, is het vierde aquacultuurproject. Ik heb daarnet gezegd dat er vier zijn, maar er zijn er maar drie die steun genieten. Zij doen het dus zonder steun en hebben het op die manier opgebouwd. Niet iedereen is natuurlijk verplicht om die steun aan te vragen of in te stappen in zo'n project. Ik geloof er sterk in. Ik vind dat er mooie voorbeelden van startinitiatieven zijn. Ook in de academische wereld ontstaat er heel wat: de omegabaars is eigenlijk vanuit het academische milieu opgestart en is nu een commercieel bedrijf. Ik hoor dat dat goed gaat. Het was in het begin niet zo evident, maar het blijkt nu volop aan te slaan.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, de visserij en de aquacultuursector zijn aan zeer strenge duurzaamheidseisen gebonden, wat ik zeer goed vind. Ze waarborgen kwaliteit. Ik vind het ook belangrijk, maar dat is uw bevoegdheid niet, dat Vlaanderen dezelfde eisen zou stellen aan de importproducten. Dat zit Europees met de gele kaarten die worden uitgereikt. Gelukkig hebben we een consument die zich ondertussen steeds meer bewust wordt van zaken die misschien niet mogelijk zijn en niet zouden mogen kunnen. En dat de pangasiusverkoop daarmee iets terugloopt, kan ik enkel maar toejuichen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het belang van een bedrijfseconomische boekhouding voor landbouwbedrijven – 1033 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het tiende jaarverslag van vzw Boeren op een Kruispunt – 1074 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bedrijfseconomische boekhouding van de landbouwers – 1083 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, naar aanleiding van het jaarverslag van de vzw Boeren op een Kruispunt, een organisatie die wij in de commissie allen een warm hart toedragen, dat in het teken staat

van tien jaar hulpverlening, valt iets heel bijzonder op. Zij stellen vast dat het ontbreekt aan een bedrijfseconomische boekhouding. Zo'n boekhouding is van cruciaal belang voor een moderne bedrijfsvoering en is ook een noodzaak voor bedrijven die in aanmerking willen komen voor innovatiesteun. Het is namelijk zo dat in de reglementering van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) staat dat het vereist is. Ook banken willen de boekhouding inkijken, maar het is vooral van belang voor de boer en bedrijfsleider zelf om een duidelijk overzicht te krijgen over de economische activiteit op zijn of haar bedrijf, om tijdig problemen te detecteren en erop te anticiperen. De vaststelling van Boeren op een Kruispunt is dat slechts 26 procent over een bedrijfseconomische boekhouding beschikt, wat niet gigantisch veel is.

Allicht heeft dit probleem ook te maken met de vergrijzing van de landbouwsector. Oudere boeren doen minder vaak een beroep op VLIF-steun. Ook voor gemengde bedrijven is een bedrijfseconomische boekhouding een stuk complexer en tijdrovender.

Een ander gegeven is dat heel wat boeren nog een beroep doen op de forfaitaire belastingaangifte. 62 procent van de bezochte bedrijven doen dat. Het gevolg hiervan is dat het moeilijker is om zicht te krijgen op de effectieve uitgaven, inkomsten en schulden.

Boeren op een Kruispunt doen de aanbeveling dat een bedrijfseconomische boekhouding op ieder landbouwbedrijf aanwezig zou moeten zijn. Het is belangrijk om aan actiefzijde ook de waarde van de woning en het spaargeld op te nemen omdat ze samen met de bedrijfsactiva een beeld van het totale actief geven. Aan de passiefzijde missen verschillende bedrijfseconomische boekhoudingen de juiste som van bedrijfskredieten om zo een zicht te krijgen op de effectieve schulden. Zo'n boekhouding zou dus wel thuishoren op een land- en tuinbouwbedrijf.

Minister, bent u voorstander van een veralgemening van de invoering van een bedrijfseconomische boekhouding?

Welk initiatieven zult u nemen en welke rol ziet u weggelegd voor uw administratie, het VLIF, de landbouworganisaties en de banken?

Zult u overleg plegen met uw bevoegde federale collega's?

Zult u boeren, die nu nog kiezen voor de forfaitaire belastingaangifte, aanmoedigen om na te gaan of dit voor hun bedrijf wel degelijk de beste belastingvorm is?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Reeds tien jaar is Boeren op een Kruispunt de rots in de branding voor heel wat land- en tuinbouwers die te kampen kregen met een aantal moeilijkheden. Dit blijkt ook uit het tiende jaarverslag dat onlangs werd gepubliceerd door de vereniging. Er wordt onder andere meer uitleg gegeven over wat er in die tien jaar werd gerealiseerd, hoe dit werd aangepakt en welke toekomstplannen de organisatie verder nog heeft.

Dag in dag uit zet de vzw Boeren op een Kruispunt zich in voor het welzijn van de adviesvrager en zijn of haar gezin. Bij de adviesverlening wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van de adviesvrager zowel als ondernemer als als mens. Naast rendementsberekeningen, balansbeschrijving en kasplanning heeft de organisatie eveneens oog voor psychologische bijstand, relatiebemiddeling enzovoort.

Uit cijfers blijkt dat Boeren op een Kruispunt de afgelopen tien jaar het vaakst over de vloer kwam bij varkens- en melkveebedrijven. Zo goed als een op de vier varkensbedrijven met meer dan 150 zeugen deed een beroep op Boeren op een Kruispunt. Een vijfde van de bedrijven met meer dan 750 vleesvarkens en een

zesde van de melkveebedrijven met een melkproductie van meer dan 1 miljoen liter melk meldden zich aan bij de vereniging. Ik geef bewust even deze cijfers weer om aan te tonen dat niet alleen kleine maar ook grote bedrijven een beroep moeten doen op de vzw.

Tot op de dag van vandaag – de heer Vanderjeugd heeft erop gewezen – verdient het gebruik van de bedrijfseconomische boekhouding een duwtje in de rug. Slechts 26 procent van de door de Boeren op een Kruispunt bezochte bedrijven geeft aan te beschikken over een bedrijfseconomische boekhouding.

Ik wil zelf de cijfers enigszins relativeren, minister, collega's. Ik begrijp dat bedrijfsleiders van 55 en ouder zonder opvolger nog minder zullen opteren om over te schakelen naar een bedrijfseconomische boekhouding, en het forfaitaire systeem voor de jaren die ze nog voor zich hebben, verder zullen gebruiken. Aan de andere kant is het evident dat jongere bedrijfsleiders en grotere bedrijven hoe dan ook beschikken over een bedrijfseconomische boekhouding. Misschien kunt u daarover meer verhelderende cijfers geven, minister.

U hebt uiteraard kennisgenomen van het jaarverslag. Deelt u de bevindingen in dit jaarverslag?

Op welke wijze kunt u het gebruik van de bedrijfseconomische boekhouding toch nog een extra duwtje in de rug geven? Kan dit mede via het systeem dat u ontwikkeld hebt rond KRATOS?

Onderschrijft u de toekomstplannen van Boeren op een Kruispunt? Hoe zult u de vereniging in de toekomst blijven ondersteunen?

Schaalverandering of differentiatie moet altijd de keuze blijven van de bedrijfsleider. Op welke manier kunt u ertoe bijdragen om verschillende opties en toekomststrategieën nog beter kenbaar te maken?

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Uit het jaarverslag van Boeren op een Kruispunt blijkt dat het gebruik van een bedrijfseconomische boekhouding bij de bedrijven waar haar medewerkers als adviseur langskwamen, ondermaats is. Slechts 26 procent van de door hen bezochte bedrijven gaf aan te beschikken over een bedrijfseconomische boekhouding. Dat is ergens verwonderlijk omdat het een voorwaarde is om van VLIF-steun (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) te kunnen genieten. Ook de banken stellen zich terughoudend op om kredieten te verstrekken aan aanvragers die geen boekhouding kunnen voorleggen. Bovendien kan een goed gevoerde boekhouding tijdig alarmbellen doen afgaan als bepaalde parameters in het rood gaan.

Bij gebrek aan boekhouding moeten de mensen van Boeren op een Kruispunt een beroep doen op de voor handen zijnde fiscale gegevens en stoten daar op problemen. Door geen of een onvolledige boekhouding te voeren, zien vele landbouwers hun totale financiële plaatje verkeerd en lopen ze vaak fiscale voordelen mis. Kortom, het houden van een bedrijfsboekhouding kan enkel maar voordelen opleveren voor onze landbouwers, voordelen die vele malen groter zijn dan de inspanning die het houden van zo'n boekhouding vergt.

Ik weet dat u dat belang ook erkent, minister. De noodzaak om over voldoende goede financiële informatie te beschikken om als landbouwbedrijf de juiste keuzes te maken, werd uitdrukkelijk vermeld in uw beleidsnota.

Ondanks de talloze voordelen die het voeren van zo'n boekhouding heeft, blijft de toepassing in de praktijk helaas ondermaats. Is dat ook uw aanvoelen? Zijn er andere cijfers die dit bevestigen of die een ander beeld geven?

Ziet u nog andere mogelijkheden om vanuit Vlaanderen onze landbouwers aan te sporen om een bedrijfseconomische boekhouding te voeren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik denk dat we in dat jaarverslag gelezen hebben over de bezorgdheden die ik hier al vaak heb geformuleerd. Veel bedrijven hebben onvoldoende zicht op de bedrijfsanalyse en/of houden de gegevens onvoldoende bij. Dat is vaak een bron van problemen, en dat jaarverslag bevestigt dat.

Ik deel ook de bezorgdheid dat een groep landbouwers dreigt af te haken bij de digitalisering van alles wat met de administratieve verplichtingen te maken heeft. Ik ontvang net als jullie uiteraard signalen dat sommige landbouwers die taken echt niet meer zelf kunnen uitvoeren en aangewezen zijn op dienstverlening. Dat blijven voor mij aandachtspunten, en dat steunt me in de beslissingen die we hebben genomen om daar iets aan te doen. We moeten de administratieve verplichtingen zo veel mogelijk vereenvoudigen. Dat is één speerpunt.

Wat de bedrijfseconomische boekhouding betreft, ben ik van oordeel dat dit een onontbeerlijk instrument blijft. Niet alleen om de technische vooruitgang te monitoren, maar ook om de toekomstvisie en -kansen van een bedrijf te bepalen.

Net die bedrijfseconomische boekhouding levert de juiste financiële gegevens voor de landbouwers om juiste keuzes te kunnen maken van waar men naartoe wil.

Een bedrijfseconomische boekhouding wordt niet opgemaakt met fiscale of financiële doelstellingen, want veel landbouwers kiezen voor het forfaitaire systeem. Maar het is vooral van belang om bedrijfseconomisch een juiste analyse te kunnen maken en de rentabiliteit van specifieke teelten of veehouderij-activiteiten op bedrijfsniveau te kunnen bepalen.

Ik trek de cijfers van Boeren op een Kruispunt niet in twijfel, maar we moeten het een beetje nuanceren. We mogen de deelpopulatie die Boeren op een Kruispunt contacteerde niet zomaar extrapoleren naar de totale populatie landbouwbedrijven. Volgens de resultaten van de laatste telling in mei houdt 57 procent van alle Vlaamse landbouwers een boekhouding bij. Dat is dus nagenoeg dubbel zoveel als wat blijkt uit de analyse van de bedrijven die Boeren op een Kruispunt heeft gecontacteerd.

Het klopt dat het bijhouden van een boekhouding verplicht is om VLIF-steun te kunnen genieten. Ik sta daar ook helemaal achter. Voor VLIF-doeleinden heeft men de keuze tussen enerzijds een fiscale boekhouding of vennootschapsboekhouding of anderzijds een bedrijfseconomische boekhouding.

Het is logisch dat landbouwers die geen beroep doen op overheidsmaatregelen moeilijker bereikbaar en moeilijker te overtuigen zijn om daar iets aan te doen. Deze problematiek stelt zich niet enkel in de landbouwsector, maar ook in veel andere sectoren.

Een andere vaststelling is dat het bijhouden van een bedrijfseconomische boekhouding op zich niet voldoende is. Het moet ook goed worden bijgehouden. Je kunt er werk van willen maken, maar als het niet goed is of niet wordt gebruikt, dan ben je daar natuurlijk weinig mee.

Zoiets kun je natuurlijk niet vanuit de overheid met wetten en regels bewaken, maar is vooral van belang in de voorlichting. Ook het naschoolse vormingsaanbod dat we hebben is daarin van groot belang. En ook via demonstratieprojecten in diverse sectoren kunnen we de landbouwers bewust maken van de noodzaak tot kostprijsberekening en risicoanalyse.

In 2014 werden vier projecten rond het thema 'rentabiliteit' geselecteerd in de sectoren openluchtgroenten, varkenshouderij, kippenhouderij en schapenhouderij. In 2015 waren er opnieuw drie projecten, onder andere 'Onderbouwen van belangrijke bedrijfsbeslissingen door middel van bedrijfseconomische gegevens uit de boekhouding' in de sectoren sierteelt, melkveehouderij en witloof.

De vraag om met het federale niveau in overleg te treden over de bedrijfseconomische boekhouding, kan ik niet goed plaatsen. De federale overheid laat alle landbouwers de keuze tussen ofwel het forfaitaire belastingstelsel ofwel een stelsel van fiscale boekhouding. Het concept van de bedrijfseconomische boekhouding staat daarbuiten. Ik zie ook niet goed in welke meerwaarde het zou kunnen hebben om daarover gesprekken op te starten met de federale overheid. Maar misschien kan er daarover straks opheldering komen.

Het is ook niet aan mij om fiscaal advies te geven aan de landbouwers of om ze te ontmoedigen om nog langer te kiezen voor het forfaitaire belastingstelsel. Landbouwers weten zeer goed wat de voor- en nadelen zijn van zo'n forfaitaire winstberekening. Men kan trouwens ook nagaan wat de beste vorm is als men een bewijskrachtige boekhouding voert. Het kan interessant zijn om dat te onderzoeken.

Veel landbouwers kiezen net voor een forfaitaire winstberekening omdat de voordelen voor hun specifieke situatie groter zijn dan de nadelen.

Wat de toekomstplannen van de vzw Boeren op een Kruispunt betreft, sta ik volledig achter hun visie om zich verder in te zetten voor de concrete begeleiding van boeren en tuinders. De expertise en kennis die ze hebben opgebouwd rond de problematiek geeft hun voldoende voeding om zich daarvoor in te zetten op het terrein. Ze leveren zeer nuttig werk. Niemand trekt dat in twijfel, ook wij niet. Daarom geloven we 100 procent in de steun die we geven.

Om af te sluiten, geef ik nog wat cijfers over de werking van Boeren op een Kruispunt. Boeren op een Kruispunt gaf al 750 vergaderingen, had anderhalf miljoen paginaviews op hun website en verstuurt de nieuwsbrief naar 4600 geïnteresseerden. Dat zijn toch heel mooie cijfers. Het is een heel mooie organisatie. Dat is al vaak gezegd in het parlement.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed dat er gesteld wordt dat van alle bedrijven 57 procent – toch nog steeds de meerderheid van onze Vlaamse land- en tuinbouwers – wel een beroep doen op zo'n economische boekhouding.

Zoals u zegt, lijken begeleiding, voorlichting en vorming mij inderdaad zeer belangrijke elementen in dezen. U bent bereid om via diverse brancheorganisaties en dergelijke meer hiervoor te gaan pleiten.

Wat de federale overheid betreft, was de vraag of u het ook op dat niveau kunt aankaarten en hen zo misschien kunt sturen naar zo'n bedrijfseconomische boekhouding eerder dan naar een forfaitaire belasting. Maar goed, het is ieders vrijheid om daar zelf voor te kiezen. Daarom heb ik die vraag gesteld.

Natuurlijk was ik graag wat breder ingegaan op het jaarverslag. Nu komt er één specifiek element aan bod. Ik had nog wat vragen, maar misschien kunnen we daar op een ander moment dieper op ingaan. Tenzij het oké is dat ik een bijkomende vraag stel, los van de bedrijfseconomische boekhouding?

De voorzitter: Ik stel voor dat dat in een andere vraag aan bod komt.

De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, uw antwoord leert mij dat u uw respect voor Boeren op een Kruispunt herbevestigt. U stelt duidelijk dat bedrijfseconomische boekhouding volgens u belangrijk is. U hebt ook een aantal cijfers in de juiste context geplaatst.

Een punt waarvoor ik aandacht wil vragen, staat op bladzijde 9. 75 procent van de hulpvragers is nog steeds actief als boer en tuinder. Onder dat punt gaat het ook over faillissementen.

Minister, de faillissementswetgeving, een federale bevoegdheid, wordt binnenkort herzien. Dit is ook belangrijk voor de land- en tuinbouw. Daarom wil ik de suggestie meegeven dat uw kabinet en administratie dit mee zouden opvolgen, gezien het belang voor de land- en tuinbouw.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, ik ben tevreden dat u de stelling ondersteunt dat die 26 procent onrustwekkend is. De voordelen zijn bekend. U erkent dat belang. 57 procent van alle land- en tuinbouwers zou dan beschikken over zo'n boekhouding. Er is dus nog wel ruimte voor verbetering. U zegt hierop te zullen blijven inzetten. Dat is een goede zaak.

Om onze Vlaamse land- en tuinbouwers nog een toekomst te geven, moeten we inzetten op dat risicomangement. Een bedrijfseconomische boekhouding is hierbij een basisgegeven om een goede analyse te kunnen maken op het bedrijfsniveau.

Voor de VLIF-steun is de bedrijfseconomische boekhouding een voorwaarde. Het zijn opmerkelijke cijfers. Zijn er bij het VLIF indicaties die deze cijfers ondersteunen? Hebben zij vaak te maken met bedrijven zonder bedrijfseconomische boekhouding die toch een dossier indienen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Uiteraard blijven wij dit goed opvolgen. Wij gaan aan de slag op basis van de ervaringen van Boeren op een Kruispunt. Dat is een van de grote meerwaarden van deze organisatie. Zij kunnen individuele dossiers begeleiden. Op basis van hun contacten kunnen wij een aantal globale algemene problemen detecteren en daarmee aan de slag gaan.

Mevrouw Joosen, ik heb niet direct zicht op het VLIF. Ik ga bekijken of we die informatie ergens kunnen distilleren uit de ingediende dossiers. Ik heb dat hier nu niet bij. Ik zal dat vragen aan onze diensten, die het VLIF verder zullen ontleden om te bekijken of daar nog verdere conclusies te trekken zijn.

Mijnheer De Meyer, u hebt het ook gehad over de falingen en de faillissementen. We moeten dat natuurlijk ook opvolgen. U hebt al een paar keer gevraagd om daar in de mogelijkheid van verschoning te voorzien. Dat zit in de faillissementenwetgeving. We blijven daarmee in contact.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Alle fracties onderschrijven het belang van Boeren op een Kruispunt. Goede wijn behoeft geen krans. Het is belangrijk om het verdienstelijk en deskundig werk van Boeren op een Kruispunt onder de aandacht te blijven brengen. We kunnen dat niet vaak genoeg doen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over marktondersteunende crisismaatregelen voor melkveehouders – 1050 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Enkele weken geleden hebben verscheidene delegaties in Brussel betoogd. Zij eisten een verplicht systeem van flexibele productieregulering. Ze uitten ook hun vrees voor de deblokkering van het opgeslagen melkpoeder. Zij stellen dat een vergroting van het aanbod een nieuwe verlaging van de melkprijs zou teweegbrengen, net nu de melkprijs traag en gestaag aan het verbeteren is.

– Jos De Meyer treedt als voorzitter op.

Ik vind het soms wat moeilijk. We weten dat de melkquota onlangs zijn afgeschaft. Daar was veel vraag naar. Het is nu afgeschaft, en sommigen verlangen bij wijze van spreken naar de tijd van voor de afschaffing. Het is voor mij soms heel onduidelijk welke spelers wat willen.

Onze eigenste landbouworganisaties namen niet deel aan de betoging. Zij zijn geen voorstander van een verplichte productieregulering. Het klopt dat de kostprijs van een verplicht verminderde melkproductie in een open wereldmarkt finaal bij de melkveehouder zal liggen. Bovendien wordt onze internationale concurrentiepositie op die manier aangetast. De melkquota zijn pas opgeheven, zoals ik al zei. We moeten streven naar een zo marktconform mogelijke melkmarkt.

Vandaag is een vrijwillige productiebeperking nog altijd aan de orde. Met Europees geld wordt melkpoeder opgekocht en opgeslagen. Maar dat melkpoeder zal sowieso ooit opnieuw op de markt moeten komen. Minister, ik wil ervoor pleiten om de lossing van die producten op de markt voldoende voorzichtig te laten gebeuren, zodanig dat dit geen prijsverlagend effect zal veroorzaken.

Ik heb enkele vragen over de betoging en over de uitingen van bepaalde organisaties in Brussel. Hoe staat u tegenover een verplichte flexibele productieregeling? Hoe werd op de protesten gereageerd op de voorbije Europese Landbouwraad? Wat is de stand van zaken van de huidige opslag van melkpoeder en onder welke voorwaarden wordt dit melkpoeder eventueel terug op de markt gebracht? Bepleit u bepaalde aanpassingen voor het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid vanaf 2020 om de fundamenten van de melksector en de Vlaamse melksector te verstevigen? Welke rol moeten producentenorganisaties en brancheorganisaties hierin spelen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vanderjeugd, wij kennen natuurlijk dat voorstel van de European Milk Board. Wij hebben dat zeer goed bestudeerd. U weet dat wij, om ons goed voor te bereiden op het afschaffen van het Europese melkquotum, in 2015 drie visiedagen hebben georganiseerd. Op een van die dagen hebben wij de Milk Board uitgenodigd. Zij hebben toen hun voorstel toegelicht. Nadien ontstond een heel debat met alle actoren, die ook uitgenodigd waren. De conclusie was dat het systeem een paar voordelen heeft maar ook heel wat nadelen. Het systeem zou enkel werken indien wij ervan zouden uitgaan dat de Europese markt een gesloten, afgeschermd markt is. Maar dat is natuurlijk niet de realiteit. Er is ook vrijhandel tussen de EU en derde landen. Het heeft weinig zin om de melkproductie in Europa te beperken door middel van melkquota als die weggevallen melk dan plots wordt aangevuld met import uit derde landen.

De melkprijs in Europa zou dan laag blijven, want de totale hoeveelheid melk op de Europese markt daalt niet. Bovendien zouden we een deel van ons Europees marktaandeel verliezen, wat een kwalijke zaak zou zijn. Aan de eigen landbouwers productiebeperkingen opleggen, stimuleert als het ware landbouwers in andere werelddelen om de marktpositie van onze eigen landbouwers te bekampen. We mogen niet vergeten dat de Europese landbouwers sowieso reeds concurrentienadeel ondervinden door de sociale, natuur-, milieu- en dierenwelzijnsnormen die hoger zijn dan die voor landbouwers uit andere werelddelen. Ook nog een economisch concurrentienadeel instellen, zou strategisch dus niet verstandig zijn. Dit punt stond niet op de agenda van de Landbouwrapad van 23 januari.

Er ligt vandaag in de Europese Unie nog 350.000 ton melkpoeder opgeslagen. Op dat melkpoeder is de publieke interventieregeling van toepassing. Begin december heeft de Europese Commissie de verkoop van 22.000 ton toegestaan. Er werden inmiddels drie inschrijvingsperiodes georganiseerd die kandidaat-kopers de mogelijkheid gaven te bieden. Tijdens de eerste periode werd 40 ton verkocht tegen 215,10 euro per 100 kg. Tijdens de tweede en derde periode werd niets verkocht, omdat de commissie oordeelde dat de biedingen te laag waren. Gisteren opende de vierde periode. De commissie zal ook die bieding beoordelen.

Wat betreft het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) is het duidelijk dat het huidige vangnet niet goed genoeg is uitgebouwd om de toenemende volatiliteit op de landbouwmarkten te bekampen. Vroeger zorgde het GLB ervoor dat de prijzen stabiel bleven. Vandaag echter brengt de toenemende prijsvolatiliteit onze familiale landbouwbedrijven in de problemen. Het GLB na 2020 zal dus een effectiever geheel van marktmaatregelen moeten omvatten, gestuurd via de Europese Commissie of via de producenten- en sectororganisaties. Het debat wordt volop gevoerd. We hebben onze inbreng, die ook hier al aan bod is gekomen, gedaan.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik ben blij dat u naar aanleiding van de protesten een standpunt inneemt dat in de lijn ligt van dat van onze landbouworganisaties. U pleit ervoor dat we onze concurrentiepositie goed verdedigen. De cijfers zal ik in het verslag terugvinden. Kunt u ook cijfers meegeven over de stand van zaken van de vrijwillige productiebeperkingen bij onze Vlaamse melkveehouders? Hoe evalueert u die cijfers? Beïnvloeden die productiebeperkingen de prijsvorming? Wordt werk gemaakt van een nieuwe ronde van vrijwillige – ik benadruk het woord 'vrijwillige' – productiebeperkingen?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, collega's, het is juist dat de Europese markt geen gesloten markt is. Ik denk niet dat het de bedoeling is om een protectionistische politiek te voeren. Protectionisme slaat op de economische werkwijze. Men kan zelfs bijna stellen dat het een liberale werkwijze is. Er zijn nog andere aspecten die belangrijk zijn, zoals het ecologische element. Ik ga daar niet op in, maar er wordt te weinig rekening mee gehouden. Ik refereer dan aan het EU-milieurapport dat gisteren in de media ter sprake is gekomen. In dat rapport wordt België en dan vooral de landbouwsector aangemaand om inspanningen te leveren.

Ik wil hier opmerken dat zonder prijscontrole de prijsvolatiliteit voor onze melkveehouders op middellange en lange termijn allicht nefast zal zijn. Ik pleit niet voor een afbouw, maar voor stabiliteit. Zo niet zullen we overspoeld worden door buitenlandse producten die er op hun beurt voor zullen zorgen dat onze prijzen zakken. Dat zal de leefbaarheid van onze landbouwbedrijven in de problemen brengen. Ik pleit niet voor protectionisme, maar wel voor wat ik nabije landbouw noem. Productie en consumptie moeten zo dicht mogelijk bij elkaar liggen, ter wille van ecologische doelstellingen en de kwaliteit van de producten. Het moet ook helpen om de eigen productie een beetje te beschermen. De vermarkting van

melkpoeder drukt op de prijzen. Zijn er geen betere methoden om de volatiliteit aan te pakken?

Velt heeft het vandaag over de gemiddelde melkprijs in 2016. Het artikel focust op de Europese zuivelbedrijven en coöperatieven die de melk opkopen. De analyse leert dat er toch vrij grote verschillen zijn – ook tussen coöperatieven. Het is interessant om ook daar eens bij stil te staan. Alles wijst erop dat die volatiliteit niet in het voordeel van de landbouwers is.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik kijk uit naar brongerichte maatregelen. Melk uit de markt nemen, is een reactieve maatregel. Men ziet dat er te veel melk op de markt is, en dan neemt men er wat weg. Een gezonde dynamiek van vraag en aanbod vereist misschien dat het aanbod wordt afgebouwd. Ik weet het niet zeker. In elk geval verwacht ik dat het probleem bij de wortel wordt aangepakt. Vandaag nemen we melk uit de markt, en gelukkig worden daarvoor geen subsidies verleend. Zowel bij ons als op Europees vlak zijn brongerichte maatregelen nodig.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, eerst een detailvraag, omdat ik het echt niet weet. Welke houdbaarheidstermijn heeft opgeslagen melkpoeder? Hoelang kan dat bij benadering worden opgeslagen?

Mijnheer Caron, ik heb geluisterd naar uw interessante uiteenzetting, met een pleidooi, niet voor protectionisme, niet voor afbouw, maar voor mechanismen die de stabiliteit bevorderen. Ik moet zeggen dat die invalshoek me iets anders lijkt dan het voorstel van resolutie van een paar weken geleden. Dat lijkt meer een basis voor een gesprek dan het voorstel van resolutie. Laat dat duidelijk zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wat de cijfers met betrekking tot de vrijwillige productiebeperking betreft, alle aanvragen zijn binnen. Mijnheer Vanderjeugd, die worden nu nog gecontroleerd. We hebben dus nog geen exacte cijfers die we kunnen meegeven. Ik ben er geen voorstander van om dat nog eens te herhalen. We zien immers dat dat een beperkt effect heeft. Ook is de situatie op dit moment anders. Ook internationaal herstelt dit wat. Dat heeft op zich ook niets te maken met die vrijwillige productiebeperking, denk ik.

Een prijscontrole is niet zo evident. We hebben immers een open markt, en Europa gaat steeds meer naar die vrije markt. Ik kan dus niet zomaar rechtstreeks gaan ingrijpen op die prijzen. Als dat gebeurt, dan zou dat vanuit Europa moeten zijn, maar het lijkt ons niet zo evident welk mechanisme ter zake dan moet worden gehanteerd. Daarom geloven we heel sterk in onder andere die versterking van die samenwerking met producentenorganisaties, met brancheorganisaties.

In het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) na 2020 zal heel die problematiek die diverse leden aan bod hebben gebracht, uiteraard worden uitgewerkt. We hebben trouwens ook op tafel gelegd dat Europa daar een antwoord op moet bieden.

Melkpoeder kan blijkbaar lang worden opgeslagen, maar hoelang exact zou ik even aan de experts moeten vragen. Daar heb ik niet meteen een zicht op.

De voorzitter: Minister, we zullen het antwoord wel via uw administratie en het kabinet kunnen doen ontvangen.

De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, en waar wordt dat opgeslagen? Is dat bij u thuis?

Minister Joke Schauvliege: In silo's. In mijn vuilniszak. (*Gelach*)

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Zat daar melkpoeder in? En dat was dan meer dan 15 kilo? (*Opmerkingen*)

Nu maakt u ons wel heel benieuwd.

Ik denk dat het een moeilijke evenwichtsoefening zal blijven. De melkquota zijn weggevallen. Ik volg u in uw redenering dat we dit moeilijk hier kunnen beperken als het vanuit andere werelddelen naar hier wordt geïmporteerd. Als dan het aanbod nog altijd hetzelfde blijft, dan zal dat voor onze Vlaamse boeren natuurlijk niet veel teweegbrengen.

Kunt u ons misschien de cijfers voor de Vlaamse bedrijven ook nog bezorgen? We zullen in deze zaak met het oog op het nieuwe GLB na 2020 ook nauwgezet moeten bekijken hoe we zaken kunnen implementeren die onze Vlaamse melkveehouderij ten goede zouden komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verzaadiging van de braadkippenmarkt – 1075 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Voorzitter, minister, niet enkel de omegabaars wordt in mijn achtertuin gekweekt: ook de prijs van de kippen wordt in mijn stad Deinze bepaald. Daar komen wekelijks commissies samen om de prijs van de kippen vast te leggen. Er blijkt dat de marktmotor van de braadkippensector een beetje sputtert. Steeds meer loopt de prijs tegen het verzaadigingspunt aan. De productie in de Europese Unie stijgt elk jaar en ook dit jaar wordt er een groei van 1,7 procent voorspeld. Daar komt ook nog bovenop dat de import van pluimveevlees toeneemt, waardoor de druk op de markten weer verder stijgt. De Vlaamse pluimveesector heeft de afgelopen jaren gewaarschuwd voor een verschuiving van de problemen van de onrendabele varkensweek naar de renderende braadkippenweek. Het succes van die laatste dreigt hem nu misschien wel zuur op te breken.

Minister, wat zijn volgens u de mogelijke oorzaken van de verzaadiging in de braadkippenmarkt? Is er een duidelijke omschakeling van de varkenssector naar de pluimveesector op te tekenen? Hoe en met welke oplossingen kunt u hen geruststellen of sturen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het klopt dat de productie van braadkippen toeneemt in de Europese Unie. In een aantal lidstaten die belangrijke producenten zijn, zoals Polen, Spanje, Italië en Nederland, zien we een sterke stijging van het aantal slachtingen, terwijl er in andere lidstaten, zoals Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, veeleer een stabilisatie of zelfs een daling is.

Als we naar België kijken, dan zien we dat het aantal slachtingen de jongste jaren vrij stabiel gebleven is. Het valt wel op dat er zich een sterke verschuiving in

de aanvoer van braadkippen voor slacht heeft voorgedaan. Tot een paar jaar terug was bijna de helft van de braadkippen die in België werden geslacht, afkomstig uit het buitenland, terwijl dat aandeel in 2016 daalde naar ongeveer een derde. Onze slachthuizen verwerken dus meer kippen van eigen bodem.

Onze zelfvoorzieningsgraad voor pluimveevlees bedroeg 200 procent in 2015, dus de helft van al het pluimveevlees dat we produceren, vindt zijn afzet via export. De Europese handelsbalans ter zake is positief op het vlak van het gewicht, maar negatief op het vlak van de euro's. Dat kan worden verklaard door het feit dat wij in de Europese Unie voornamelijk de hoogwaardige delen van de braadkip consumeren, meer bepaald de uitgebeende borstfilet, met een hoge prijs per kilo, terwijl we vooral de minder dure delen, zoals de bouten en de vleugels, naar derde landen exporteren.

Ik beschik niet over gegevens of cijfers die aantonen dat het specifiek varkenshouders zijn die omschakelen naar de productie van braadkippen. Het is wel duidelijk dat de eigen productie van braadkippen in België sterk is gestegen. Dat hoeft op zich geen probleem te vormen, want er is voldoende slachtcapaciteit. Mochten die kippen hier niet opgekweekt worden, dan zouden onze slachthuizen zich weer in het buitenland gaan bevoorraden, gelet op het vrije verkeer.

Volatiele prijzen zijn eigen aan de geglobaliseerde landbouwmarkt. Ik weet dat onze kippenvleessector veel inspanningen levert om de afzet te stimuleren, zowel bij promotie op de eigen markt als campagnes rond export. In 2017 zal het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) ook nog een extra impuls geven, onder andere via een promotieprogramma dat export naar Zuidoost-Azië zal ondersteunen.

De consumptie zit mondiaal in de lift, zowel bij ons als in andere werelddelen, waardoor de sector op die opportuniteiten inspeelt. Maar net als in alle vrije markten speelt ook hier de balans tussen vraag en aanbod en komt het er dus op neer om verstandig te investeren en ons niet in onverantwoorde avonturen te storten. Maar dat geldt voor elke investering.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Bedankt, minister. Mij was ter ore gekomen dat bepaalde varkenshouders waren omgeschakeld naar pluimveebedrijven. Maar als dat niet effectief uit cijfers blijkt, is dat misschien maar een gerucht. Zijn dat dan specifiek nieuwe bedrijven die opgestart zijn, of zijn het uitbreidingen van bestaande bedrijven?

Ik ben tevreden dat u zegt dat de marktwerking verder haar ding moet kunnen doen. Wij moeten zeker niet gaan pleiten voor een ondersteuning door de overheid, als ook zou blijken dat de braadkippensector de volgende nieuwe crisis zou worden. Dat is niet het punt van deze vraag. Het punt is om hier inderdaad de marktwerking haar ding te laten doen. Als er inderdaad bedrijven zijn die van varkens of een andere teelt overschakelen naar kippen, moet de overheid verder sensibiliseren dat ze dat niet lichtzinnig mogen doen.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Ik wil natuurlijk niet in overdrive gaan vis à vis mijn collega van de groene benadering, die ook voor de vrije markt is. Ik ben voor die vrije markt – het zou nogal spijtig zijn. Er is natuurlijk ook een 'pattern' van verbruik dat verandert, minister. Meer en meer ziet men die braadkippenwagens op elke plaats in Vlaanderen, juist voor de avond, om tweeverdieners gemakkelijk te bedienen. Ook op zondagochtend zie je dat. De consumptie is blijkbaar aan het toenemen.

Je moet ook zeggen dat een kilo vlees van een kip alles bij elkaar – qua water, voeding en ruimte – de optie heeft van een minder verbruik van het ene en het andere. Andere landen spelen daarop in. U hebt waarschijnlijk allusie gemaakt op Polen, met een enorme stijging van de uitvoer.

Wat mij treft, is een voorzichtigheidsprincipe. U hebt dat ook gedaan voor de varkensproblemen. Kan men er zo geen dertig voor het kippengebeuren, discreet of anders, opzetten en eens nakijken, zonder dat wij marktverstoring zijn, welke gegevens en prognoses jullie hebben, om niet te laat te komen indien er een soort inflatie of crisis van productie en consumptie zou zijn?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Dit is een interessante vraag, maar eigenlijk gelden de vraag en de opmerking voor alle sectoren. De minister wijst er terecht op dat de landbouwprijzen vrijer geworden zijn, dat de markt vrijer is. Het is natuurlijk zaak voor de landbouwer, als ondernemer, om in te spelen op die vrije markt en om de risico's voldoende in te schatten. En daar ligt een belangrijke taak voor de overheid: het sensibiliseren van de landbouwers, het helpen bij bijscholing op het vlak van marktwerking en – en in het verleden is daar ook al sterk op ingezet door de minister – het verspreiden van informatie over de markttoestand en de transparantie in de markt, en dan natuurlijk ook de weerbaarheid van de landbouwers zelf. De tijd moet voorbij zijn dat de landbouwer zich baseerde op de erfbetreder, die hem kon overtuigen van het bouwen van een stal of het omschakelen in deze of gene richting. De landbouwer is de ondernemer en neemt ook persoonlijk het risico van zijn investeringen. Hij moet zich dus zeer bewust zijn van die risico's en moet in alle sereniteit, openheid en met de meest objectieve informatie de beslissingen kunnen nemen om zijn bedrijf verder te kunnen exploiteren.

Dat sluit ook een beetje aan bij onze resolutie in het kader van schaalverandering, die hier is goedgekeurd. Daarin wordt gezegd dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om volgens zijn eigen capaciteiten in te spelen op het marktgebeuren en in de sectoren waar hij zich het best bij voelt. De overheid moet in dezen een stuk faciliteren en helpen om de mensen weerbaar te maken.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik zal niet reageren op het betoog van de voorzitter bij de vorige vraag. Ik zal dat maar vermijden.

Ik wil gewoon een paar elementen aangeven. Het bevreemdt mij op zich niet dat we hier ook met die problematiek van kost en prijszetting te maken hebben. Dat is voor de hele sector zo. Maar de gegevens die ik gevonden heb, minister, zeggen dat we voor meer dan 1 miljard euro kippenvlees uitvoeren en voor 880 miljoen euro kippenvlees of levende kippen invoeren. We hebben dus in euro nog altijd een positieve handelsbalans. Tot daaraan toe.

Ik heb wel mijn twijfels over sommige vormen van export – ik wil het maar even voor de volledigheid zeggen. Frankrijk, Nederland en Engeland zijn de belangrijkste landen waar we transacties mee voeren en waar we vooral geslacht en verwerkt kippenvlees naar uitvoeren. Maar tot mijn verbazing staat bijvoorbeeld Zuid-Afrika op de vijfde plaats, Ghana op de zesde plaats en de Filippijnen op de zevende plaats van markten waar wij kippenvlees naar uitvoeren. Economisch heb ik daar geen enkele opmerking bij, mijnheer De Croo. Ik ben ook voor vrije handel. Maar ik kan mij om ethische redenen toch wel vragen stellen bij het feit of men daar op een andere manier ons Vlaams kippenvlees – ik zie geen andere reden – hoog in het vaandel voert wegens smaak, kwaliteit of verwerking. Als het verwerking is, vind ik dat prima. Ik heb dat vroeger al gezegd: als we een hoogwaardig product kunnen maken, is dat oké. 'Meerwaarde', zoals onze voorzitter altijd zegt.

Het is merkwaardig dat Afrikaanse en Aziatische landen zo hoog in de tabel staan. Ik moet er in alle eerlijkheid wel bij zeggen dat bijvoorbeeld de export naar Zuid-Afrika maar een kwart is van datgene wat we naar Nederland of Frankrijk uitvoeren. De vraag is of we dat op termijn ook kunnen houden, gelet op de prijszetting op kippenvlees tout court en de kosten die het transport met zich meebrengt.

Jos De Meyer (CD&V): Vanuit mijn ervaringswereld en de contacten die ik in het veld heb, merk ik dat er in sommige regio's een duidelijke verschuiving plaatsvindt van de productie van varkens naar de productie van kippen.

Een zevental maanden geleden las ik een interessant artikel in de Nederlandse vakpers. Ik geef u de cijfers voor wat ze waard zijn. U moet ze niet zien als volledig correct, maar ze waren toch wel frappant. Toen men in Nederland met deze verschijnselen van verschuiving werd geconfronteerd, las ik in de vakpers: 'Hou er rekening mee als de productie van kippenvlees met 1 procent stijgt in Europa zou het wel eens kunnen zijn dat de prijs met 10 procent daalt.' Ik geef de cijfers voor wat ze waard zijn. U moet ze vermoedelijk wat relativeren, maar het was een waarschuwing die me doet nadenken. Ik wou dat even meegeven.

Minister Joke Schauvliege: Als ik dergelijke vragen op de agenda van de commissie Landbouw zie staan, dan denk ik bij mezelf weleens: zouden er in de commissie Economie aan de bevoegde minister ook vragen worden gesteld over het feit dat er te veel schoenwinkels zijn en wat hij daaraan zal doen? Ik vind dit een eigenaardige discussie. Het zijn nog altijd de ondernemers die beslissen wat ze gaan doen. Wij kunnen – en dat doen we ook vanuit de overheid – goede voorlichting geven, demonstratieprojecten opzetten – dat doen we ook voor de kippen –, KRATOS, bijscholing geven, zorgen dat men weerbaar is en dat men goed geïnformeerd is wat men doet als landbouwer voor men in een nieuwe investering stapt. Dat is onze taak en die zullen we verder blijven doen.

De gedetailleerde cijfers over uitbreidingen van bestaande nieuwe bedrijven zijn er niet. Die analyses hebben we niet. Op basis van de bezorgdheden die er leven, wil ik aan onze diensten vragen om een soort kippenanalyse te maken en alle gegevens op te lijsten en te kijken hoe het in elkaar zit. Daarna kunnen we zien of het nuttig en nodig is dat we verder initiatief nemen om de sector meer klaar te maken voor bijkomende productiestijgingen. Het zal er natuurlijk ook weer op neerkomen dat er voldoende specialisatie en niche moet zijn. Als iedereen hetzelfde zou doen en de productie stijgt, dan zal er inderdaad een prijsdaling zijn.

Het is natuurlijk nog altijd aan de investeerder en de ondernemer om daar keuzes over te maken. Ik kan me ook niet inbeelden dat de minister van Economie zegt dat het gedaan is met de schoenwinkels omdat er te veel zijn. Het is niet zo evident om daar zomaar op in te gaan. Iemand die investeert en een bepaald traject wil doorlopen, moet zelf voor een stuk de risico's inschatten van wat het avontuur is waar hij of zij in stapt.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, ik volg uw punt volledig dat u kwekers moet sensibiliseren als ze een overschakeling overwegen. Ze kunnen inderdaad niet van de regen in de drop terecht komen. Sensibilisering blijft inderdaad een punt waar we moeten op blijven hameren, zoals de heer Dochy ook zei.

De heer Caron had het over de exportproducten naar bijvoorbeeld de Filipijnen. Ik heb een aantal maanden van mijn leven in de Filipijnen verbleven en ze eten daar dingen die wij afval noemen. Ze eten onder meer geroosterde kippenvoet, dus echt de voet van de kip. Ze zijn daar tuk op. Wij smijten dat weg, maar zij eten dat met heel veel smaak op, ook de Vlaamse kippenvoet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de dringende noodzaak van een oplossing inzake de ophokplicht voor pluimvee met vrije uitloop – 1108 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, ik zal het probleem niet opnieuw schetsen. In deze commissie uiten we allemaal dezelfde bezorgdheden over de ophokplicht, en meer bepaald inzake de houders van pluimvee met vrije uitloop.

We zitten sinds 2 februari ondertussen aan twaalf weken. Dat heeft een financiële impact op de pluimveehouders. Er zijn eveneens problemen op het vlak van retail, labeling, verpakking enzovoort. Een afwijking leek de vorige keer toen we dit aanhaalden in de commissie nog niet van toepassing. Europa en meer bepaald Phil Hogan zagen daar nog geen graten in.

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen had gezegd dat de maatregelen zouden gelden tot 8 februari, vandaag dus. Ik weet niet of ze al dan niet zullen worden verlengd. Wegens meldingen van uitbraken in diverse lidstaten zou het wel kunnen dat er opnieuw een verlenging komt en dat het probleem op zich niet opgelost wordt. Ik stel deze vraag daarom opnieuw.

Minister, u zou bij de Europese commissaris voor Landbouw blijven aandringen op oplossingen, zowel juridisch als het eventueel verlengen van de termijn. Er is ondertussen een Europese Landbouwrraad geweest. Vandaar ook deze vervolgvraag.

Minister, hebt u de situatie aangekaart? Wat waren de reacties van de landbouwcommissaris en de andere lidstaten? Zult u er bij commissaris Hogan blijven op aandringen om snel een oplossing aan te reiken? Dringt u aan op een juridische oplossing en een verlenging van de termijn van twaalf weken?

Hebt u een financiële compensatie overwogen aangezien commissaris Hogan de bal in het kamp van de lidstaten legde om bij wijze van spreken met cofinanciering een eigen regeling op poten te zetten?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vanderjeugd, dit is een bevoegdheid van de Europese Commissie. Er is een delegatie vanuit de Raad en het parlement aan de Commissie om een uitzondering te kunnen toestaan. De Commissie moet daar dus over beslissen. Zoals ik hier heb gezegd, heb ik samen met andere collega's tijdens de Landbouwrraad van 23 januari aangedrongen bij de commissaris om effectief gebruik te maken van die mogelijkheid. Naast Nederland waren er nog zes andere lidstaten die dat mee hebben gesteund, maar de commissaris hield de boot af. De reden die hij opgaf, was dat we het consumentenvertrouwen niet moeten schaden. Als het op de verpakking staat, dan moet het ook effectief zo zijn.

Op korte termijn zijn dus geen oplossingen vanuit de Europese Commissie te verwachten. Ik blijf van oordeel dat een Europese oplossing nodig is, zeker op langere termijn, omdat niet uit te sluiten valt dat in de toekomst nog vogelgriep zal voorkomen in de EU. Landbouwers hebben zware investeringen gedaan in stalsystemen met vrije uitloop en hebben hogere productiekosten. Als men die kosten niet kan terugverdienen in de markt, dan is er echt wel een probleem. Ik maak me sterk

dat consumenten die bewust vrije- uitloopeieren verkiezen, wel degelijk begrip kunnen opbrengen voor een tijdelijke overmachtsituatie. Ik denk dat je dat eventueel zelfs zou kunnen communiceren mocht dat nodig zijn. 10 eurocent op een doosje maakt relatief weinig verschil, maar voor de landbouwers is dat wel belangrijk. De tijdelijk opgehokte leghennen hebben ook een perspectief om terug buiten te kunnen lopen zonder griepdreiging.

Wat betreft eventuele financiële compensaties heeft de Europese Commissie laten aanvoelen daar nog geen voorstander van te zijn. In de hele Unie is momenteel ongeveer 80 procent van de kippen met vrije uitloop opgehokt en men zal eerst bekijken hoe de eiermarkt zich verder zal stabiliseren.

Mijnheer Vanderjeugd, ik heb ook vernomen dat er contacten zijn tussen landbouworganisaties en de retail om te kijken of er geen tegemoetkoming vanuit de retail kan zijn om de prijs een stukje te handhaven. Die gesprekken zijn lopende.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Het was onduidelijk of er effectief een verlenging zal komen. Ik zie de kabinets-medewerker knikken. Het is belangrijk dat er een oplossing gevonden wordt en dat we blijven aandringen op een correcte oplossing.

Ik wil in dezen nog iets aankaarten. Ik heb een mail in mijn bezit van de Boerenbond, gericht aan de sectorvakgroepleden. Ik ben serieus verontrust door de taal die daar gesproken wordt. Eerst schetst men de probleemstelling in die mail. Er staat: "We zijn met verschillende overheden daar reeds langer mee bezig om in stilte daar een oplossing voor te zoeken. Vorige week dinsdag was er een vergadering van België, Nederland en Denemarken. Daaruit bleek dat de EU-Commissie niet van plan was om een versoepeling toe te staan. We hebben samen met Nederland verder gekeken." Dan staan er nog wat zaken in over het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). "Vandaag is er Europese Landbouwraprad. Ik heb samen met Nederland afgesproken" – het gaat dus over die persoon van de Boerenbond, ik weet niet wie daar de contacten heeft met de landen – "om het dossier daar terug op tafel te leggen. Concreet zal Nederland de vraag stellen en ons land zal zich daarbij aansluiten."

Dat is een beetje wat u hebt gezegd. Wat mij toch verontrust en waar ik mijn bezorgdheid over zou willen uiten, is het volgende. Wij zijn parlementsleden die vragen stellen over zaken die de mensen effectief aanbelangen. In de mail staat: "We zullen dit pragmatisch met Vlaanderen opgelost hebben, maar Vlaanderen geeft aan dat dit nu niet meer kan aangezien het dossier op de politieke agenda is gezet door de parlementaire vraag van Francesco Vanderjeugd en Jelle Engelbosch. Daarmee hebben ze het dossier in de aandacht geplaatst" – terwijl het al langer in de media was, dacht ik toch – "van de politiek en verliezen we de mogelijkheid om het stil op te lossen. Het is spijtig dat dit dossier daar op tafel werd gebracht."

In het parlement wordt vaak gezegd 'ik viel bijna van mijn stoel' of 'ik verslikte mij in mijn koffie', maar dat was hier het geval. Ik vind het heel ernstig dat in een dergelijke mail, gericht aan leden van de sectorvakgroep vanuit de Boerenbond, een niet-onbelangrijke landbouworganisatie, wordt gesteld dat vanuit Vlaanderen aangegeven wordt dat dat dossier niet meer op de politieke agenda kan staan omdat er vragen zijn gesteld en dat jullie in stilte met oplossingen bezig waren. Het is goed dat er oplossingen worden gezocht, en liefst zo pragmatisch mogelijk, maar dan hoop ik toch ook dat de eerste keer dat erover wordt gesproken in de commissie, we als commissieleden daarvan op de hoogte worden gesteld. Ik weet niet wat er op 18 januari, toen we er de eerste keer over spraken in de commissie, allemaal gaande was, maar ik heb daar in ieder geval in deze commissie niets van vernomen, want u stelde dat het aan de Europese Commissie en commissaris

Hogan was om in een oplossing te voorzien en dat daar geen bereidwilligheid was. Maar van alles wat er in die mail staat, hebben wij op 18 januari niets vernomen in de commissie.

Minister, ik wil u op uw woord geloven als u straks misschien zegt dat dat niet aan de orde is, maar dan is het toch aan die landbouworganisatie om een en ander recht te trekken. Ik zal straks na de commissievergadering een mail sturen naar de voorzitter van deze organisatie. Ik denk dat we onze autonomie als parlementsleden in deze commissie moeten verdedigen en als het erop aankomt om vragen te stellen, we dat ook kunnen doen en dat daardoor niet bepaalde zaken niet kunnen worden uitgevoerd. Ik wil hier zeer sterk voor pleiten en u vragen hoe het juist zit wat betreft die mail.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Vanderjeugd. Ik heb die mail ook gezien en ik viel ook van mijn stoel. Ik heb de voorzitter van de Boerenbond via mail laten weten wat ik daarover denk. De Boerenbond pleit ervoor de commissie Landbouw in het Vlaams Parlement af te schaffen zodat zij rechtstreeks met de administratie alle landbouwzaken kunnen regelen. Wij als parlementsleden maken het hun blijkbaar moeilijk om zaken achter de schermen te regelen. Dat geeft mij het gevoel dat er wordt gevoemeld.

Minister, in die mail staat dat alles in stilte zou worden geregeld en dat er overleg is met Vlaanderen. Ik zie u echter van neen schudden. Ik wil dat gerust van u aannemen, maar dan zegt u eigenlijk dat de Boerenbond niet de waarheid vertelt in die mail. Dat betekent dat de Boerenbond niet bezig is met de belangen van de landbouwers maar enkel een politiek spel speelt. Het is geen toeval welke parlementsleden worden gevisieerd. Minister, is de Boerenbond bezig met achter de schermen zaken te regelen over die problematiek of spelen zij een politiek spel?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ofwel is mijn vriendschap met de Boerenbond nog kleiner dan die van jullie, ofwel is het omdat jullie de vorige keer een vraag hebben gesteld dat de sector dan contact met jullie heeft opgenomen. Ik neem aan dat de tweede optie de juiste is. Ik heb de mail niet gezien. Ik ben stomverbaasd over wat ik hier hoor.

Mijnheer Vanderjeugd, ik wil mijn waardering uiten dat u daarover een opvolgingsvraag stelt. Wanneer ik daarover een opmerking maakte, bedoelde ik daar niets anders mee. Collega's, misschien kunnen we in stilte afspraken maken over de vrije uitloop, zoals dat in een deelstaat in Duitsland gebeurt, waar men de truc met de duif heeft uitgevonden, en kippen één uur vrij buiten liet lopen om ze dan opnieuw zoveel weken binnen te steken om aan de normen te voldoen.

De voorzitter: Een dag.

Bart Caron (Groen): Ik weet niet of het dat soort trucs is dat de Boerenbond in gedachten heeft. Ik vind dat eigenlijk niet gepermitteerd. Zij zeggen natuurlijk wat ze willen, maar ik ben er nu wel zeker van dat mijn collega's het opnamen voor die landbouwers in kwestie, voor die houders van leghennen met vrije uitloop. En dat de Boerenbond de goede intenties van mijn collega's in twijfel trekt, vind ik echt wel grof. Daarmee zegt de Boerenbond wie zijn vrienden zijn en wie niet.

Minister, zijn er inderdaad andere zaken beloofd aan de Boerenbond, al dan niet in stil overleg, dan hier in de rapportage over de Europese Ministerraad is gezegd? Zijn daar afwijkingen? Dat is een fundamentele kwestie.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Ik heb een vraag, maar ik zal ze misschien na dit debat stellen, want die is totaal verschillend.

De voorzitter: Ik heb er geen probleem mee dat dit incident eerst eventjes afgehandeld wordt, en dat we daarna opnieuw inhoudelijk naar het dossier gaan.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De mail is mij niet bekend, ik voel me er ook niet door aangesproken. Die mail heeft niets met mij te maken en ik kan er dus ook geen commentaar op geven. Ik heb correct geantwoord in het parlement. Er gebeuren geen zaken achter de schermen. Dat zou ook niet gaan, want dit is een Europese regelgeving. Wat dat betreft, voel ik me niet aangesproken en ben ik ook niet verantwoordelijk voor wat er is gecommuniceerd.

De voorzitter: Als voorzitter van deze commissie ben ik niet op de hoogte van deze mail. Ik heb er wel mondeling iets over vernomen via de heer Vanderjeugd. Mails dienen voor de uitwisseling van informatie. Om tot mogelijke afspraken te komen, is een gesprek vaak het meest constructief. Dit is een kleine tip die ik wil geven.

De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Ik vind het belangrijk dat we hier even bij stilstaan. Men repliceert specifiek: "Maar Vlaanderen geeft aan ..." Dat slaat dan op u, minister. Ik neem u op uw woord dat u daar niets over weet. Ik heb goede banden met de Boerenbond, ik heb die altijd gehad sinds ik hier parlements lid ben, maar ik val van mijn stoel dat dit hier met naam en achternaam, zowel van de heer Engelbosch als van mezelf, vermeld staat. Minister, ik neem aan dat u zich daar volledig van distantieert en dat wat in die mail staat – ik zal u die bezorgen – volledig fout is. Dat is mijn belangrijkste vraag. Zo kunnen wij als parlementsleden ons werk doen in deze commissie. Het is dan aan de Boerenbond om zaken recht te zetten. Ik vertrouw u op uw woord, minister, zoals ik dat altijd doe, maar ik heb u nog niet specifiek horen zeggen dat u zich distantieert van de mail. Ik neem echter aan dat u dat wel doet.

De voorzitter: Dan is dit deel van de vraagstelling voorlopig afgehandeld.

De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Voorzitter, ik dank u dat ik na dit debatje nog mag reageren. Ik ken een aantal burens en anderen die loslopend pluimvee hebben. Ik heb ongeveer zestien loslopende eenden en een aantal pauwen. Als je er een wilt pakken, moet je hem afschieten en zie je de rest niet meer terug. Ik heb ook nog een vijftig- of zestigtal pluimvee dat door de vos gedreven in de bomen gaan overnachten. Wat kun je in hemelsnaam doen om die ophokplicht uit te voeren? Ik weet dat men het gezag moet respecteren, ik ben lang genoeg burgemeester geweest. Ik heb raad gevraagd aan de mensen die me helpen, maar die dieren ophokken is zo goed als onmogelijk. Men kan ze niet vangen, men kan ze wel afschieten maar dan is de rest weg. Bij vijvers en poelen komen wilde eenden en ander pluimvee overnachten. Wat doet men daarmee?

Met alle goede wil is het moeilijk de wet na te leven, maar ik ben de eerste om dat te doen. Die bezorgdheid moet in een commissie toch kunnen worden geuit. Ik wil de mensen niet bedriegen. Ik weet niet wat ik moet doen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Croo, dit valt niet onder onze bevoegdheid. De federale minister beslist over de ophokplicht en voert dat op die manier in. Ik kan daar niet meteen een antwoord op geven. We kunnen dat eens laten uitzoeken door de federale overheid.

De voorzitter: Collega, ik kan u geruststellen. Ik ben erin geslaagd aan de ophokplicht te voldoen, hoewel de kippen ook in de bomen gingen slapen.

Herman De Croo (Open Vld): Ik zal u uitnodigen, voorzitter, om bij mij te komen voor een goed glaasje als de minerale maand voorbij is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.